

Projekt LIFE SUPport

Ovaj letak izrađen je u sklopu projekta LIFE SUPport čiji je cilj poboljšati uvjete gniažđenja i preživljavanja posljednje preostale populacije bjeloglavog supa u Hrvatskoj.

Projekt je sufinancirala Europska unija, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost i Ured za udruge Vlade RH.

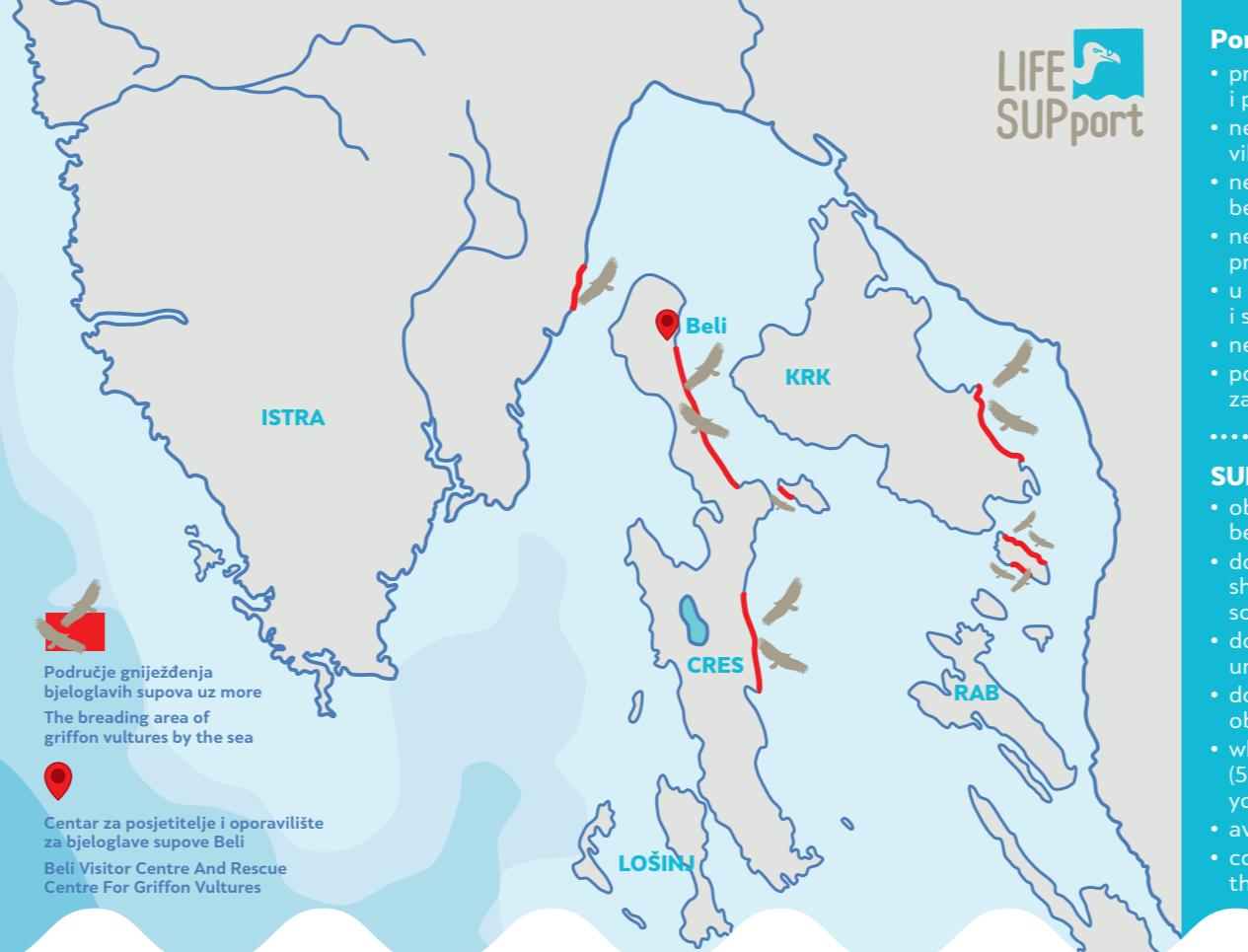
Sadržaj ovog letaka u isključivoj je odgovornosti Javne ustanove "Priroda". Izražena stajališta su isključivo stajališta projektnih partnera i ne predstavljaju nužno stajališta niti su za njih odgovorni Europska unija, CINEA, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost i Ured za udruge Vlade RH.

LIFE SUPport [Više o projektu](#) [More about the project](#)

The project is co-financed by the European Union, Environmental Protection and Energy Efficiency Fund and the Government of the Republic of Croatia - Office for Cooperation with NGOs.

The content of this publication is the sole responsibility of Public Institution Priroda. The views expressed are exclusively those of the project partners and do not necessarily represent the views or responsibility of the European Union, CINEA, Environmental Protection and Energy Efficiency Fund and the Government of the Republic of Croatia - Office for Cooperation with NGOs.

LIFE21-NAT-HR-LIFE SUPport

VAŽNO Svi oblici namjernog hvatanja bjeloglavih supova (osim u slučaju spašavanja unesrećenih jedinki), kao i namjerno uznenimiravanje, posebno u vrijeme razmnožavanja i podizanja mladih, oštetevanje ili uništavanje područja njihova gniažđenja ili odmaranja strogo su zabranjeni.

IMPORTANT Any deliberate capture of griffon vultures (except for rescuing injured individuals), intentional disturbance, particularly during their breeding and nesting periods, damaging or destruction of their nesting or resting sites are strictly forbidden.

Pomogni supovima, poštuju prirodu!

- promatraj ptice iz daljine, budi odgovoran i poštuju njihov mir
- ne stvaraš namjerno buku (pljeskanje, vika, zvijždanje, glasna glazba, razglas i sl.)
- ne koristi dronove ili slične vrste bespilotnih letjelica
- ne penji se na litice i ne bacaj predmete prema liticama
- u plovidi održavaš primjerenu brzinu (5 čv) i sigurnu udaljenost plovila od litica (80 metara)
- ne zadržavaš se duže vrijeme ispod litica
- poštuju upute i upozorenja djelatnika zaštićenog područja.

SUPport vultures, SUPport nature!

- observe the birds from a distance, be responsible and respect their peace
- do not make deliberate noise (clapping, shouting, whistling, playing loud music, using sound systems, etc.)
- do not use drones or similar types of unmanned aerial vehicles
- do not climb on the cliffs and do not throw any objects towards the cliffs
- when sailing, maintain an appropriate speed (5 knots) and ensure a safe distance between your vessel and the cliffs (80 meters)
- avoid longer stays beneath the cliffs
- comply instructions given by staff managing the protected area.

BJELOGLAVI SUPOVI NA KVARNERSKIM OTOCIMA

Informacije i upute
za nautičare, brodare
i posjetitelje

GRIFFON VULTURES ON THE KVARNER ISLANDS

Information and instructions
for boaters and visitors

LIFE SUPport

ČUVARI KVARNERSKIH LITICA

Bjelogлавi sup je ptica grabljivica iz skupine strvinara, raspona krila od preko 2,5 metra. U Hrvatskoj je **ugrožena**, a dom nalazi na otocima Cresu, Krku, Prviću i Plavniku te na obližnjoj planini Učki. Posebnost hrvatske populacije supova jest da gnijezde na otočnim liticama, na samo desetak metara iznad mora!

MLADI SUPOVI LJETI KREĆU U PRVE LETOVE!

Mlade i u letu još nevješte ptice često pri prvim letovima znaju pasti u more zbog neiskustva ili uznemiravanja. Ako na vrijeme ne budu spašene, nažalost ugibaju zbog utapanja. Do ponovnog puštanja u prirodu, supovi skrb halaze u oporavilištu u mjestu Beli, na otoku Cresu, kojim upravlja Javna ustanova „Priroda“.

Centar za posjetitelje i oporavilište za bjeloglavе supove Beli
Beli Visitor Centre And Rescue Centre For Griffon Vultures

GUARDIANS OF THE KVARNER CLIFFS

The griffon vulture is a bird of prey from the vulture family, with a wingspan of over 2.5 meters. It is **endangered** in Croatia, and only finds home on islands of Cres, Krk, Prvić, and Plavnik, as well as on the nearby mountain of Učka. The peculiarity of the Croatian vulture population is that they nest on the island cliffs only ten meters above sea level!

YOUNG VULTURES TAKE THEIR FIRST FLIGHTS IN SUMMER MONTHS!

Young and unexperienced birds often end up falling into the sea due to their lack of skill or being disturbed. Without timely rescue, they unfortunately die from drowning. Until they are ready to be released back into nature, they are cared for at the Rescue Centre in Beli on the island of Cres, which is managed by the Priroda Public Institution.

ZAŠTO SU NAM SUPOVI VAŽNI?

Supovi ne hvataju plijen, već jedu isključivo uginule životinje, na otocima najčešće ovce. Na taj način efikasno i besplatno održavaju pašnjake čistim i sigurnim od potencijalnih zaraza!

ŠTO UČINITI AKO UOČITE BJELOGLAVOG SUPA U MORU ILI GA PRONAĐETE OZLIJEĐENOG ILI MRTVOG?

NAZOVITE ODMAH BESPLATNI BROJ 112!

KAKO MOŽETE POMOĆI? Hitno nazovite broj 112 koji će vas uputiti na oporavilište za bjeloglavе supove! Djelatnici oporavilišta dat će vam uputu kako postupiti, pa i u slučaju kada je supa potrebno izvaditi iz mora. Tada morate biti iznimno oprezni! Iako se najčešće radi o iznemogloj ptici, koja nije agresivna, poželjno je ipak koristiti rukavice. Pažnju treba posvetiti snažnom kljunu kojim vas može ozlijediti, dok su kandže bezopasne. Uputno je pticu prekriti ručnikom kako bi se manje bojala te je staviti na suho (u plovilo). Isti postupak vrijedi i ako pronadete ozlijedenog bjeloglavog supa. Uginulu jedinku nemojte dirati, ali je bitno prijaviti uginuće na e-adresu belivisitorcentre@gmail.com (lokacija, fotografija), naročito ako je ptica obilježena prstenom na nozi (očitati oznaku prstena).

WHAT SHOULD YOU DO IF YOU SPOT A GRIFFON VULTURE IN THE SEA, OR YOU FIND ONE INJURED OR DEAD? CALL THE FREE NUMBER 112 IMMEDIATELY!

HOW CAN YOU HELP? Call 112 right away, and you will be directed to the Rescue Centre for Griffon Vultures! The employees of the Rescue Centre will give you instructions on how to proceed, even if it's necessary to take the vulture out of the sea. In that case you need to be extremely careful! The bird is usually exhausted and therefore not aggressive, but it is recommended to use gloves nonetheless. Pay attention to the bird's mighty beak which can injure you; its claws, on the other hand, are harmless. It is advisable to cover the bird with a towel to reduce its fear and place it in a dry place (in a boat). The same procedure applies if you find an injured griffon vulture. If the bird is dead, do not touch it. Instead, it is important to report the death by sending details such as the location and a photo to belivisitorcentre@gmail.com, especially if the bird is marked with a ring on its leg (make sure to read the ring mark).

ZAŠTITA I ISKRB

Gnjezdilišta bjeloglavih supova na Kvarneru dio su europske ekološke mreže Natura 2000 ili se nalaze unutar rezervata prirode. Na otoku Cresu u Belom djeluju edukativni Centar za posjetitelje i oporavilište za bjeloglavе supove, kao i hranište gdje se zbog manjka hrane u prirodi dohranom pomaže njihovu opstanku.

PROTECTION AND CARE

The griffon vulture nesting sites in the Kvarner region are either included in the European ecological network 'Natura 2000', or they are located in nature reserves. On the island of Cres in Beli, there is an educational Visitor Centre and Rescue Centre for Griffon Vultures, as well as a feeding station that provides supplementary food to help these birds survive despite the scarcity of food in their natural habitat.